

Tenir cura

Dm, 26/10/2021 per Fundació Pere Tarrés

[Compromís educatiu i social](#)

La vulnerabilitat és una condició de les persones. Naixem fràgils i necessitem les atencions i els afectes del pare i la mare per poder créixer en totes les nostres dimensions, física, intel·lectual, relacional, espiritual... Al llarg de la vida passem per diferents etapes en les quals necessitem més suport d'altres persones per poder realitzar determinades activitats quotidianes. El cas més evident és el de la dependència que en alguns dels seus estadis requereix més acompanyament. Ara bé, cal no oblidar les malalties, les discapacitats o fets biogràfics com ara accidents, que ens mostren les nostres limitacions.

De fet, en part la història de la humanitat és l'intent per reduir aquesta fragilitat intrínseca de l'ésser humà i trobar mecanismes per poder-la abordar. La concepció del mateix estat del benestar del segle XX és un pacte social per protegir aquestes situacions sobrevingudes o preservar una certa igualtat d'oportunitats en temes educatius, sanitaris i socials, i garantir així que, per exemple, una malaltia o un accident no comportin la pèrdua d'uns ingressos mínims que condicionin la nostra existència. I algunes d'aquestes ineficiències del sistema són ateses precisament per les entitats socials.

En aquesta realitat personal i social, les cures cada cop són més imprescindibles. Comprenen totes aquelles activitats que fem per atendre o donar suport a altres persones, tant de caràcter físic com emocional i relacional, i que ens permeten actuar cada dia però també viure amb dignitat. Les cures no només afecten a persones en situació de dependència, com ara infants o gent gran. També a tots nosaltres, que cada dia necessitem fer tasques quotidianes com cuinar o rentar la roba. La manera com organitzem aquestes activitats, qui les realitza i quina importància li donem manifesta uns valors i principis concrets. Val la pena recordar que a moltes llars les dones se n'ocupen encara gairebé en exclusiva i que el valor de mercat que atorguem a aquestes tasques és ínfim. En definitiva, quant paguem a un cangur que cuida als nostres fills?

En una economia capitalista que busca el màxim rendiment i productivitat com sigui, esprement el planeta al màxim, les cures es consideren un peatge a pagar que ens distreuen de l'objectiu principal, que no situa, com hauria de ser, la vida i la persona en el centre, sinó l'activitat mercantil.

En aquest marc, cal considerar també la cura d'un mateix. En aquest sistema que prima el benefici a tot preu, dedicar temps a reflexionar, a les relacions personals o als aspectes espirituals és considerat improductiu i innecessari, en contra clarament de la mateixa experiència i del precepte bíblic d'estimar el proïsme com a tu mateix.

D'aquí la importància bàsica que es posin en marxa programes de formació i d'acompanyament als cuidadors i cuidadores familiars que ajudi a tenir cura d'un mateix, a compartir emocions, neguits i estratègies per donar sentit a aquesta realitat que moltes persones vivim, i a disposar de formació útil per a abordar situacions sobrevingudes.

La paràbola del samarità ens recorda que la compassió i la universalitat són imprescindibles en la vida, i que ens acosten a Déu. Fer-me càrrec de l'altre, malgrat que tingui pressa o estigui molt allunyat del meu entorn, ens humanitza i ens dignifica, posant a les ferides "vi i oli". I també ens permet acceptar que jo també necessito els altres, que som interdependents, i que sense tu, no puc ser jo.

Potser un món més centrat en les cures seria un món diferent, en el qual el germà i Déu tindrien un paper més significatiu.

Rafael Ruiz de Gauna
Fundació Pere Tarrés